

अशोक कार्की
नगर प्रमुख

बेलका नगरपालिकाको नगरसभाको बाहौं अधिवेशन समक्ष नेपाल प्रमुख श्री अशोक कार्कीबाट प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०८०-०८१ को नीति तथा कार्यक्रम

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

बेलका नगरपालिकाको नगर सभाको बाहौं अधिवेशनमा हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

बेलका नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०-०८१ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय नगर सभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्ने पाउँदा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ । नेपालमा नागरिक सर्वोच्चता, लोकतन्त्र र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य स्थापनार्थ आफ्नो प्राण उत्सर्ग गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धासुमन अर्पण गर्दै वहाँहरूको आत्माको चिर शान्तिको कामनाका साथ सम्पूर्ण सहिदहरू प्रति श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछु । साथै विभिन्न चरणका आन्दोलनका क्रममा घाइते भई शारीरिक तथा मानसिक रूपमा पिडित, प्रताङ्गित हुनुभएका महान व्यक्तिहरू प्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दै शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

प्रजातान्त्रिक श्रणालीको नवीनतम आयाम अनुरूप लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यतामा आधारित समाजवादप्रति प्रतिवद्ध रही समुन्नत बेलका निर्माणिका लागि नगरबासीको अमुल्य मतबाट यस नगरपालिकाको नगर प्रमुखको जिम्मेवारी प्राप्त गरी कार्यसम्पादन गरेको एक आर्थिक वर्ष भईसकेको छ । नगरको सर्वाङ्गीण हितलाई केन्द्रविन्दुमा राखी विगतमा संचालित योजना/कार्यक्रमहरूलाई सम्पन्न गर्ने तर्फ र नयाँ नवप्रवर्तन, आयामिक क्षेत्रगत योजनाहरू पहिचान गरी आ.व. २०७९-०८० मा क्रमिक रूपमा योजना तथा कार्यक्रम संचालन गरीएको अवगत गराउन चाहान्छु । विश्व अर्थतन्त्रमा देखिएको प्रभाव, राष्ट्रले लिएको आर्थिक तथा वित्तीय नीति अनुरूपको देशको अर्थतन्त्र सबलीकृत गराउने रणनीति र पछिल्लो समयमा खस्किदो आर्थिक अवस्थावाट यस नगरपालिका पनि अलगै रहन नसकेको व्यहोरा सम्पूर्णमा अवगत नै छ । सोहि अनुरूप यस नगरपालिकामा पनि गत वर्षका नीति, रणनीति र तयार गरीएको कार्यक्रममा उपयुक्त रूपमा पहिचान भएका स्थानीय श्रोत साधन, सम्भावित राजश्व संकलनका क्षेत्र, अन्तरिक समुचित व्यवस्थापन र वृहत्तर हितमा न्यूनतम कार्य गर्नका निमित्त राष्ट्रिय स्तरमा नै आय संकलनमा समुचित व्यवस्थापन र वृहत्तर हितमा न्यूनतम कार्य गर्नका निमित्त राष्ट्रिय स्तरमा नै आर्थिक संकुचन हुँदा, कतिपय लोककल्याणिकारी कार्यहरू समेत सम्पादन गर्न नसकदा समाजमा पर्न गएको असर प्रति अत्यन्तै गम्भीर भएको छु । तथापि संकुचित आन्तरिक श्रोतलाई क्षेत्रगत रूपमा फराकिलो पाईं, सूचकगत सुधारमा केन्द्रित भएर, दिगो, योजनावद्ध, समन्यायिक, फराकिलो, मारगमा आधारित विकासका निमिति प्रतिवद्ध रहेको समेत अवगत गराउदछु । बेलका नगरपालिकाको सर्वपरी हितका लागि सहयोग गर्ने सबै निकाय तथा पदाधिकारी एवम् व्यक्तिहरूप्रति आभार प्रकट गर्दै आगामी दिनमा समेत सहयोग र समन्वयका लागि अपिल गर्दछु ।

आन्तरिक सुशासन र सबल प्रशासनको विकासवाट हामीले अखित्यार गरेको नीती तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने भएकाले यो नीति तथा कार्यक्रम त्यसतर्फ नै निर्देशित रहेको छ । जनतासँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध र सम्पर्क रहने वडा कार्यालय र कर्मचारीहरूको क्षमता विकास, श्रोत साधनमा वृद्धि प्रणालीगत शुसासन विकास गर्ने नीति अवलम्बन गर्न प्रस्ताब गरीएको छ । शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, रोजगारी, उद्यमशीलता, सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकुद, भौतिक पूर्वाधार विकास,

अशोक कार्की
नगर प्रमुख

सरसफाई, विपद् व्यवस्थापन, न्याय निरूपण, मानव अधिकार प्रवर्धन, वित्तीय शुसासन जस्ता विषयगत क्षेत्रहरूका लागि विशेष नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु । नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम बेलका नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०-०८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित नगरसभाको बाहौं अधिवेशनसमक्ष प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

नगरपालिकाको तथ्यांकीय विद्यमान परिवेश

सर्वप्रथम म यस बेलका नगरपालिकाको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।

कोशी प्रदेश अन्तर्गत उदयपुर जिल्लाको पूर्व क्षेत्रमा रहेको यस नगरपालिका विक्रम सम्बत २०७३ सालमा नेपालको संघीय शासन प्रणाली अन्तर्गत राज्य पुनर्संरचनामा स्थानीय तहको नयाँ सिमांकन गर्दा साविकका ४ वटा गाउँ विकास समितिहरू (रामपुर टोकिसला, तपेश्वरी, मैनामैनी र कटुन्जेबबला) समाहित भई स्थापना भएको थियो । जम्मा ९ वटा बडामा कार्यक्रम गरीएको यस नगरपालिकाको कूल क्षेत्रफल संघीय मामिला तथा सोमान्य प्रशासन मन्त्रालयको तथ्यांक अनुसार ३४४.७३ वर्ग किलोमिटर रहेको, साथै राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को प्रतिवेदन अनुसार यहाँको जम्मा परिवार सङ्ख्या १२१५८ र जनसङ्ख्या ५१०४३ रहेको छ, जसमा २६६४३ महिला र २४४०० पुरुष रहेका छन् । बेलका नगरपालिकामा साविकमा निर्धारण गरिएका ९ वटा बडा कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने सेवालाई अझ सरल सहज बनाउन बडा विस्तारको प्रस्ताव सरोकार निकायमा बुझाएको अवस्था छ । हाल बेलका नगरपालिकाको ९ वटै बडा कार्यालयहरू आफै भवनबाट संचालित रहेका छन् ।

भित्रि मधेश अन्तर्गतिको यस नगरपालिका पूर्वीय विकसित शहर र प्रदेश राजधानीसँग नजिक भएतापनि ग्रामिण बस्ती र भौगोलिक रूपमा विकट रहेको यस नगरको मूख्य विशेषताको रूपमा रहेको ऐतिहासिक मैनाराजा मैनारानी मन्दिर, बेलका फाँट, ससकोशी नदी, संघीय राजधानी प्रवेश मार्गको रूपमा रहेको मदन भण्डारी लोकमार्ग, कोशीटप्पु बन्यजन्तु आरक्ष, मध्यवर्ती क्षेत्र, भूतिया दह, पर्या-पर्यटन, प्यारारायाईडीड, होम स्टे आदि रहेका छन् । नगरपालिकाको लागि अत्यावश्यक ऐन, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्डहरू निर्माण भएका छन् भने आवश्यक कर्मचारी र कार्यालयको लागि न्यूनतम पूर्वाधार निर्माण भएको, सबै बडामा मोटर बाटो पुगेको र कालो पत्रे हुँदै गरेको अवस्था छ । सबै बडा कार्यालयबाट ईन्टरनेट सहितको सेवा दिन सकिएको अवस्था छ ।

भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि स्कार्भेटर, व्याक हो लोडर, ट्याक्टर, एम्बुलेन्स, शब-वाहन, पानी ट्यांकी, स्वास्थ्य तर्फ नगर अस्पताल, आँखा उपचार केन्द्रको सेवा, सर्पदंश उपचार सेवा, आयुर्वेद सेवा लगायतका सेवाहरू सञ्चालनमा रहेका छ । ५०० मे.ट. क्षमताको चिस्यान केन्द्र, तरकारी बजार, खेलमैदान लगायतका केही महत्वपूर्ण र बेलका नगरपालिकाको विकासमा दूरगामी महत्व रहने पूर्वाधारहरू निर्माण भएका छन् साथै शिक्षा क्षेत्रमा नगरको गौरवको योजना अन्तर्गत आम्बासी पुरनदह विद्यालयको भवन निर्माण हुने चरणमा रहेको छ । नगरका ग्रामिण भेगलाई नगरमा सहजरूपर्मा जोड्ने अभिप्रायले बेलका नगरको गौरवको योजना अन्तर्गत बेलका चक्रपथ निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको छ भने रामपुर-सातपत्रे-भगलपुरा-आम्बासी सडक खण्ड, सोमबारे-मायुंटार सडक खण्ड निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका छन् ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

१. आर्थिक वर्ष २०७९-०८० को नीतिको समिक्षा:

क. आर्थिक विकास तर्फ

❖ विनियोजित रकम रु.६,६६,६०,८३६।- मध्ये जेष्ठ मसान्त सम्म खर्च रकम रु.१,३६,४८,३८९।-

ख. सामाजिक विकास तर्फ

❖ विनियोजित रकम रु.३१,९५,८३,०००।- मध्ये जेष्ठ मसान्त सम्म खर्च रकम रु.२१,५९,८७,३३२।-

ग. पूर्वाधार विकास तर्फ

❖ विनियोजित रकम रु.२१,०४,७६,७७१।- मध्ये जेष्ठ मसान्त सम्म खर्च रकम

रु.३,४३,०३,१८०।५०

घ. वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ

❖ विनियोजित रकम रु.१,२४,६७,९७४।- मध्ये जेष्ठ मसान्त सम्म खर्च रकम रु.५२,४१,९५४

ड. सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र तर्फ

❖ विनियोजित रकम रु.९,०४,७४,७४७।- मध्ये जेष्ठ मसान्त सम्म खर्च रकम रु.४,८५,५९,९८२।-

च. कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक तर्फ

❖ विनियोजित रकम रु.१२,८४,८०,६७२।- मध्ये जेष्ठ मसान्त सम्म खर्च रकम रु.९,३२,३०,७५९।७४,

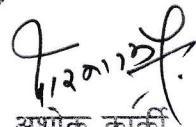
आर्थिक वर्ष २०७९-०८० मा कार्यक्रममा समेटिएका विषयगत नीतिको समिक्षा:

❖ आ.व. २०७९/२०८० मा सम्पन्न भएका प्रशासनिक कार्यहरू

- नियमित कार्यसम्पादनका आधारमा कार्यालयमा साविकदेखि नै कार्यरत रहेका करारका म्याद थप भएका कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन, करार म्याद थप कार्य निरन्तर रूपमा हुँदै आएको र यस वर्ष पनि श्रावण पहिलो साता भित्रमा सम्पन्न गरिएको।
- नगर कार्यपालिकाको विभिन्न मितिमा हाल सम्म २३ वटा कार्यपालिका बैठकहरू भई उक्त निर्णयहरू कार्यान्वयन गरिएको।
- नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत कार्मचारीहरू जम्मा: २०० जना, स्थायी: ५०(स्वास्थ्य:-२० जना, कार्यालय तर्फः-३०), करार: १५० जना।
- शिक्षकको संख्या सर्त अनुदान तर्फ, स्थायी-११७, करार-३०, राहत-९९, +२ अनुदान-९, शिक्षण अनुदान-१७, बल विकास-४३ विद्यालय लेखापाल-१४, विद्यालय का.स.-५५ जना र एकमुष्ट अनुदान एक विद्यालयलाई र नगर शिक्षा तर्फ-८५ जना शिक्षक/ शिक्षिका, नगरबाल विकास- ९ जना, +२ अनुदान ४ जना रहेका छन्।
- स्थायी कर्मचारीहरूको वार्षिक कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन कार्य कार्यालयबाट कोशी प्रदेश मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाईसकिएको।
- नियमित रूपमा विषयगत समितिको बैठक बसी नीतिगत तथा कार्यगत कार्य सम्पादन गरीएको।
- १० शैया आधारभूत अस्पतालको जग्गा भोगाधिकार प्राप्त गर्ने कार्य तदारुकताका साथ अगाडी बढाई अन्तिम चरणमा रहेको।
- वार्षिक खरिद योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा रहेको (मसलन्द खरिद र निर्माण खरिद)।

वास्तवमै विकास आफैमा गतिशील र सकारात्मक परिवर्तनको अनुभूति र केनी नौलो नयाँ परिवर्तनको विम्ब पनि हो, जनमानसमा सबैलाई छिटो विकास भएको प्रत्याभूतिको खाँचो पनि छ । यसका लागि सामाजिक स्थायित्व, समाज बनावट, भौगोलिक अवस्थिति र साधिकका घटनाक्रमले सिकाएको शिक्षालाई बोध गरी, सामाजिक, संस्कृतिक, मानवीय, स्वास्थ्य, सरसफाई, पोषण, विपद, लैङ्गिक हिसा, शिक्षा, भौतिक पूर्वाधार, विकास प्रारूप प्रतिको हेराइ तथा दृष्टिकोण नवीनतम सुरुवात र सामाजिक व्यवहार परिवर्तन तथा यी विषयहरु माथि हुने अनावश्यक राजनीतिकरणको अन्त्य गर्नु अत्यन्त अपरिहार्य छ, यसका लागि विकासमा अपनत्व लिई सम्पूर्ण नगरवासीले साथ दिनुहुनेछ भन्ने अपेक्षा पनि लिएको छु । यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्ने कार्यमा विभिन्न मार्गदर्शन तथा निर्देशिकाहरु मार्फत अप्रत्यक्ष सहयोग पुर्याउने नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकार साथै प्रत्यक्ष तथा परोक्ष रूपमा सल्लाह, सुझाव दिई सहयोग गर्नु हुने नगरवासी आमा बुवा दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरु, नगर उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, नगर कार्यपालिकाका सदस्यहरु, नगर सभा सदस्यहरु, शाखा प्रमुखहरुमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।

अशोक कार्की
नगर प्रमुख
बेलका नगरपालिका उदयपुर।

अशोक कार्की
नगर प्रमुख